

Länsstyrelsen i Stockholms län

2019-02-20

1 (14)

Dnr 2016:00729

Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens (Ku2016/00995/DISK)

Detta är den tredje delredovisningen av uppdraget (Ku2016/00995/DISK) *Att i samverkan med Socialstyrelsen ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens*. Redovisningen innehåller resultat och uppgifter om hur arbetet med uppdraget genomförts under 2018 och diskuterar särskilt om förutsättningar finns för att genomföra uppdragsutbildningen utan att statliga medel tillförs. Vidare diskuteras det låga antalet deltagande kommuner i satsningen.

Tidigare delredovisningar lämnades den 1 mars 2017 respektive den 1 mars 2018¹.

Uppdraget

Skolverket fick den 21 april 2016 i uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen ta fram och tillgängliggöra en lämplig uppdragsutbildning för personer med romsk språk- och kulturkompetens från 2016 till och med 2019.

Personerna skulle vara anställda för arbete inom förskola, förskoleklass, skola, socialtjänst eller hälso- och sjukvård och skulle fungera som en länk mellan enskilda individer och offentlig verksamhet².

Skolverket har tidigare inom satsningen för romsk inkludering³, haft i uppdrag att ta fram och tillgängliggöra utbildningar för brobyggare verksamma i skolan. Socialstyrelsen har haft uppdraget att ta fram motsvarande utbildning för brobyggare inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Erfarenheterna från de båda uppdragsutbildningarna för brobyggare som Skolverket respektive Socialstyrelsen tidigare ansvarat för skulle tas tillvara i den nya ge-

¹ Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk! språk- och kulturkompetens (dnr 2016:00729).

² (Ku2016/00995/DISK)

³ En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032, (skr.2011/12:56)

2019-02-20

2 (14)

Dnr 2016:00729)

mensamma utbildningen. Senast den 1 mars varje år 2017–2020 ska Skolverket redovisa uppdraget till Länsstyrelsen i Stockholms län med kopia till Regeringskansliet. Redovisningen ska innehålla uppgifter om antal deltagare, innehållet i utbildningen och om utbildningen bedöms motsvara de behov som deltagarna har för sin verksamhet.

I uppdraget ingår också att inhämta och sammanställa redogörelser för brobygggarverksamheten från de kommuner och landsting som deltar med brobyggare i utbildningen.

Uppdraget ska genomföras efter samråd med romska representanter, Länsstyrelsen i Stockholms län, Arbetsförmedlingen, Sveriges Kommuner och Landsting och Folkhälsomyndigheten.

Redovisningen 2019 ska innehålla en redogörelse för om det finns förutsättningar för att uppdragsutbildningen kan tillgängliggöras utan tillförande av statliga medel. Särskilt ska frågan om det låga antalet deltagande kommuner i satsningen diskuteras. I slutredovisningen 2020 ska ingå en ekonomisk redovisning.

Uppdragsutbildningens upplägg och genomförande

Det är Kulturdepartementet som utlyst, tagit emot ansökningar och beviljat bidrag till deltagande huvudmän motsvarande ersättning för 50 procent av lönekostnader för brobyggare. Ett villkor för deltagande i utbildningen har varit att brobyggarna har haft en kommunal anställning.

Skolverket tecknade en överenskommelse med Södertörns högskola som hade genomfört de tidigare uppdragsutbildningarna för romska brobyggare. Deltagarna följer en gemensam utbildningsplan som omfattar fyra kurser som behandlar det romska brobyggarpuppdraget i skola och socialtjänst, men med mer fokus på skola respektive socialtjänst i olika kurser. Enligt regeringsuppdraget skulle de två utbildningsomgångarna med start höstterminen 2016 respektive vårterminen 2018 omfatta högst 20 deltagare per omgång.

Utbildningen motsvarar totalt 30 högskolepoäng (hp) fördelade på fyra terminer om 7,5 hp.

Studieträffarna på campus genomförs under två och en halv dagar en gång i månaden. Vissa studieträffar kan också ske på andra orter där brobyggare är verksamma. Deltagarna studerar på halvfart och arbetar samtidigt 50 procent som brobyggare i sin kommunala anställning.

2019-02-20

3 (14)

Dnr 2016:00729)

Redovisning

Deltagare, kommuner och arbetsplatser

De tolv brobyggare som började brobyggart utbildningen 2016 kom från sex kommuner. Hälften av brobyggarna var verksamma på olika kommunala förvaltningar, främst på social- eller arbetsmarknadsförvaltningar, hälften på skolor, se tabell 1.

Tabell 1. Tolv romska brobyggare från sex kommuner startade hösten 2016.

Kommun	Deltagare	Förvaltning	Anställning/verksamhet
Haninge	1	Kommunstyrelseförvaltning	Uppsökande verksamhet, information, vägledning på förvaltningar, (social, utbildning, äldre)
Sundsvall	1	Kultur och fritid	Föreningsverksamhet, unga kvinnor, äldreomsorg, härbärke
Stockholm	2	Arbetsmarknad	Arbetsförmedlingen Jobbtorget i Farsta/Kista
Upplands Väsby	1	Kommunledningskontoret	Övergripande projekt, samhällsvägledning, riktat mot romska ungdomar
Västerås	1	AMA Arbetsmarknad	Samhällsvägledare, samhällsinformation/stöd
Örebro	6	Utbildning	Extra lärarresurs, elevresurs och studiehandledning på skolor

En deltagare slutade efter en termin, se vidare de två tidigare redovisningarna från Skolverket.⁴

Vårterminen 2018 startade den andra utbildningsomgången med sju deltagare från fyra kommuner. Fem av deltagarna var anställda inom social- eller arbetsmarknadsförvaltning och två i skolan, vilket framgår av tabell 2 nedan.

⁴ Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk! språk- och kulturkompetens (dnr 2016:00729).

2019-02-20

4 (14)

Dnr 2016:00729)

Tabell 2. Sju romska brobyggare från fyra kommuner startade våren 2018.

Kommun	Deltagare	Förvaltning	Anställning/verksamhet
Haninge	1	Kommunstyrelse-förvaltning	Uppsökande verksamhet, information, vägledning på förvaltningar, (social, utbildning, äldre)
Stockholm	3	2 Socialförvaltning 1 Arbetsmarknad	Socialkontoret i Farsta, Arbetsförmedlingen Jobbtorget i Kista
Borås	2	1 Kommunledningskontor 1 Utbildning	Övergripande projekt, samhällsvägledning, elevcoach på skola
Gävle	1	Utbildning	Extra lärarresurs, elevresurs och studiehandledning på skolor

Av de sju deltagarna som startade utbildningen vårterminen 2018 slutade en deltagare efter en termin på grund av flytt.

Utöver de sex återstående deltagarna i denna grupp från 2018 finns ytterligare ett par brobyggare som antagits direkt av Södertörns högskola, men som inte finansierats med medel från Kulturdepartementet.⁵ Dessutom har det tillkommit ett antal deltagare; de har antingen studerat på tidigare brobyggartutbildning och har velat komplettera mot en annan inriktning, eller behövt komplettera någon kurs för att få godkänt på utbildningen. Dessa deltagare redogörs inte för i denna redovisning.

Vilka är deltagarna och vad gör de?

Enligt uppdraget skulle deltagare i utbildningen vara personer med romsk språk- och kulturkompetens som anställs för arbete inom förskola, förskoleklass, skola, socialtjänst eller hälso- och sjukvård. Några anmälningar från landsting gjordes inte i denna utbildningsomgång.

Brobyggarna inom skolan har ibland fått arbeta som studiehandledare, elev- eller lärarresurs och någon gång som modersmåls lärare. På arbetsmarknads- och ibland

⁵ Romsk brobyggartutbildning med inriktning mot skolan och socialtjänsten 2018–2019. Kort delrapport för 2018. (Södertörns högskola (2019-01-31).

2019-02-20

5 (14)

Dnr 2016:00729)

även på socialförvaltningar, har brobyggarna ofta arbetat med uppsökande verksamhet och vägledning, och har istället kallats exempelvis jobbcoach eller samhällsvägledare, se tabell 1 och 2 ovan.

Flera brobyggare saknade tidigare erfarenhet av studier på högskolenivå och för de flesta var anställningen som brobyggare deras första kommunala anställning. Någon enstaka deltagare arbetade som brobyggare sedan tidigare. Åter andra var relativt nya i Sverige och hade ingen arbetslivserfarenhet här.

Studieresultat

I den första utbildningsomgången mellan 2016 och 2018, där 12 deltagare var anmälda, genomförde sju utbildningen, varav fem med godkänt resultat. Förutom den deltagare som slutade sin anställning efter en termin, var det ytterligare en deltagare som avbröt utbildningen. Ett par deltagare måste komplettera på grund av hög frånvaro och missad examination. Södertörns högskola har erbjudit dessa att vid behov gå om kurser.⁶

I den andra utbildningsomgången som startade vårterminen 2018 slutade en av sju deltagare på grund av flytt. Av de sex som fortsatt utbildningen har tre blivit godkända på både vårterminens och höstterminens kurser à 7,5 hp, dvs totalt 15 hp. En deltagare har godkänt resultat från enbart vårterminen och klarat av 7,5 hp. Två deltagare måste komplettera kurserna från båda terminerna.

Deltagarnas synpunkter på utbildningen

Deltagarna i brobyggerutbildningen på Södertörns högskola är överlag mycket positiva till utbildningen och många uttrycker att den gett dem många nya insikter och kunskaper. Deltagarna har upplevt att deras kompetens och status höjts. Andra kommentarer är att de blivit säkrare och tryggare i sin roll, vilket framkommer av Södertörns slutredovisning 2016–2018. Synpunkter från deltagarna skiljer sig dock åt avseende hur man upplever svårighetsgraden på utbildningen, exempelvis när det gäller det akademiska skrivandet och kurslitteraturen.

Alla deltagare har inte varit helt nöjda med att följa en gemensam studieplan och studiegång. Förkunskaper och därmed förutsättningar har varit olika, särskilt när

⁶ Slutrapport 2016–2018 från Södertörns högskola, (2018-09-25).

2019-02-20

6 (14)

Dnr 2016:00729)

det gäller att kritiskt kunna reflektera och diskutera teorier, texter och erfarenheter, där det enligt deltagarna krävts stora insatser⁷.

De deltagare som inte har någon tidigare studievana på högskolenivå, och ibland ingen gymnasiekompetens, har uttryckt att de skulle behövt mer stöd och handledning. Några nämner också sina bristande kunskaper i svenska. Vid Skolverkets intervjuer med deltagare framkommer att omdömet om utbildningen också har varierat utifrån bland annat vilka förväntningar man haft⁸.

Kommunernas redogörelser för brobyggbarheten

I sina årliga redovisningar till Skolverket beskriver kommunerna hur man organiserat brobyggbarheten, vilka erfarenheter som gjorts och vilka utmaningar man har haft. Vidare redogörs för vilket stöd brobyggaren fått i form av mentor eller handledare.

Organiserandet av brobyggbarheten i kommunerna ser olika ut beroende på om brobyggarna har varit verksamma inom skola, arbetsmarknad eller socialtjänst. Större kommuner kan ha ett eget kansli och en styrgrupp för romsk inkludering som samordnar arbetet mellan den romska minoriteten, förvaltningar och arbetsförmedlingen. Någon kommun har också haft ett romskt råd inom arbetslivsförvaltningen.

Regelbundna träffar med enhets- och planeringschefer, liksom möten med samordnare och kontaktpersoner beskrivs som viktiga. Introduktionen för brobyggarna är central för att förstå och komma in i det kommunala arbetssättet. Arbetsuppgif-

⁷ 2018-06-29 Romsk brobyggbarutbildning med inriktning mot skola och socialtjänst 2016–2018 på Södertörns högskola – slutredovisning.

⁸ Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk! språk- och kulturkompetens (dnr 2016:00729).

2019-02-20

7 (14)

Dnr 2016:00729

terna varierar. Brobyggarna har bland annat fått anordna kompetenshöjande insatser i form av föreläsningar och samverkat med olika parter för att öka kunskapen och medvetenheten om den romska minoriteten.

Inom socialtjänsten har en kommun prioriterat arbetet med att motverka våld i nära relationer. I en annan kommun har arbetet lett till att materialet ”Antiziganismen i Sverige” används mer i undervisningen för årskurs 7–9. Läxhjälp till skolelever och stöd till enskilda har också erbjudits.

Inom arbetsmarknad har brobyggarna erbjudit en rad åtgärder som coachning, kompetenskartläggning, studie- och yrkesvägledning, kurser, arbetsprövning, matchning och praktik ute på en arbetsplats. Ett särskilt fokus under 2018 har riktats mot gruppen unga i någon kommun. Dessa insatser har bland annat lett till inskrivningar på arbetsförmedlingen, praktikplatser och ordinarie arbeten.

Av kommunernas redogörelser har det också framkommit att inte alla brobyggare fått något stöd i sin anställning och inte heller haft någon utsedd mentor eller handledare.

Någon kommun har saknat arbetsbeskrivning för brobyggaren och andra redogörelser har varit allmänt hållna med få tydliga avgränsningar. Av de redovisningar som kommit till Skolverket framkommer att brobyggerrollen utkristalliserats något, men att förväntningar på brobyggaren och resultat av insatser och arbetsuppgifter fortfarande är orealistiska på många håll. Det gäller såväl hos målgrupperna som bland kommunens egna anställda i den aktuella eller närliggande verksamheter.

Organiserandet av brobyggerverksamheten har i många kommuner varit otydlig och en utmaning är att förbättra den bristande informationen om brobyggeruppdraget till samtliga berörda i organisationen. Det finns ett par kommuner som sedan tidigare haft erfarenhet av att ha anställda brobyggare och de har kommit längre i arbetet med en lämplig organisation.

Kommunerna har även beskrivit svårigheter att redovisa resultat eller effekter av brobyggarnas arbete, men de flesta har nämnt att kontaktnät skapats, att tillit och förtroende för myndigheter förbättrats, att informationsspridning lett till ökad kunskap om romernas situation, att skolelevers frånvaro minskat, att kontakten hem och skola ökat, och att både personal och målgruppen fått större insikter.

2019-02-20

8 (14)

Dnr 2016:00729)

En rad utmaningar kvarstår också 2019. Arbetet för att motverka fördomar behöver fortgå och utbildningsinsatser genomföras för personalgrupper inom kommunerna. Det finns också önskemål om att även annan personal ska få möjlighet att delta i brobyggartutbildningen.

Bättre information från staten och högskolan har efterfrågats av kommunerna. Önskemål uttrycks också om att statliga myndigheter ska tänka mer långsiktigt och genomföra utbildningsinsatser över längre tidsperioder för att arbetet skall kunna förankras i den kommunala verksamhetsplaneringen. Att samverka med övriga förvaltningar och att nå ut med information till målgruppen och skapa tillit är avgörande.

Kommunerna ser det som angeläget i arbetet mot strukturell diskriminering att öka måluppfyllelsen och att matcha utbildning och arbete för romer, och då särskilt prioritera kvinnor och unga romer mellan 16 och 29 år.

Kollegor att samverka med är viktigt, liksom att hitta balans mellan arbete och studier. I några fall har brobyggaren avslutat sin anställning och här ser kommuner att mer stöd hade behövts.

Brobyggarnas synpunkter om sina kommunala anställningar

Flera brobyggare menar att arbetsuppgifterna varit otydliga och förväntningar från arbetsgivaren har medfört svårigheter i rollen som brobyggare, men det finns stora skillnader mellan brobyggare i olika kommuner.

Beträffande anställningsförhållanden så har flera brobyggare fått bättre villkor med tillsvidareanställningar, medan framtiden ser mer osäker ut för andra. Det finns brobyggare som bara fått en begränsad projektanställning som löpt ut innan utbildningen var klar.

Brobyggarna framhåller att den viktigaste förutsättningen för att kunna genomföra arbetet på ett tillfredsställande sätt är att ha en mentor eller handledare som är väl insatt i utbildningen. Detta framkommer i intervjuer med brobyggare vid Skolverkets och Socialstyrelsens besök i kommunerna.⁹

⁹ Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk! språk- och kulturkompetens (dnr 2016:00729).

2019-02-20

9 (14)

Dnr 2016:00729)

Det finns arbetsgivare som ger bra stöd och har en utsedd mentor eller handledare på arbetsplatsen redan från början, men för flera brobyggare har det första halvåret inneburit att försöka få mer klarhet om sin roll och innehållet i arbetet.

Brobyggarna upplever att de genom både utbildning och arbetserfarenheter utvecklas och är säkrare i sin roll nu. Många uttrycker önskemål om fortsatta studiemöjligheter på högskolan, men även tillgång till internutbildning.

Information om utbildningssatsningen

Det är, som framgår ovan, Kulturdepartementet som har ansvarat för att skicka ut information till kommuner och landsting, ta emot ansökningar och bevilja bidrag med halva lönekostnaden.

I kommunernas ansökningar till Kulturdepartementet om deltagande i utbildningssatsningen för brobyggare skulle syftet med brobyggjarverksamheten anges. Kommunerna skulle även årligen till Skolverket redogöra för sin brobyggjarverksamhet.

Inför ansökningsomgångar och utbildningsstart har information funnits på Skolverkets hemsida www.skolverket.se. Där har också allt publicerat material funnits samlat med länkar till tidigare och pågående utbildningar, rapporter och utvärderingar mm.

Inför utbildningens start hösten 2016 hade Skolverket tillsammans med Socialstyrelsen samråd med romska representanter, Länsstyrelsen i Stockholms län, Sveriges kommuner och Landsting (SKL), Folkhälsomyndigheten, Arbetsförmedlingen och berörda brobyggarkommuner. I samrådet deltog både blivande deltagare och brobyggare som tidigare gått utbildningen.

Skolverket har i samverkan med Socialstyrelsen fortsatt att informera om och diskutera utbildningssatsningen genom möten och kontakter med samordnare och kontaktpersoner i kommunerna, Länsstyrelsen i Stockholms län och andra berörda. Skolverket har även haft ett antal samråd med den nationella minoriteten romer. Vid dessa träffar och samråd har synpunkter och kommentarer om satsningen framförts som redovisats till regeringen i de årliga delredovisningar som Skolverket lämnat.¹⁰

¹⁰ Redovisning av regeringsuppdrag Att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk! språk- och kulturkompetens (dnr 2016:00729).

2019-02-20

10 (14)

Dnr 2016:00729)

Enligt synpunkter från många kommunföreträdare har informationen från Kulturdepartementet inte kommit i tillräcklig god tid för att kommunerna ska hinna ansöka och anmäla deltagande. Detta medför en osäkerhet om vilka villkor och förutsättningar som kommer att gälla i framtiden. Kommunerna betonar att de behöver längre framförhållning i sin planering för att hinna organisera en brobyggarsamhet och anställa lämplig person som brobyggare. Detta uttrycks av både kommuner, deltagare och verksamma brobyggare.

I ett par kommuner var exempelvis inte rekryteringen av brobyggare klar innan ansökan om deltagande i utbildningsatsningen gjordes. I något fall hann också utbildningen starta innan alla deltagare var på plats.

Synpunkter på ekonomiska villkor

Nästan alla kommuner och respektive förvaltningar och skolor nämner problem med finansieringen, trots det statliga bidraget på 50 procent av lönekostnaden. En fråga som ställts av kommunerna till Kulturdepartementet är vad som händer efter de två årens deltagande i satsningen med statliga medel?

Brobyggarsamhet ses som något utöver den ordinarie verksamheten. Ingen förvaltning vill ansvara för att ha en fast anställd brobyggare med ansvar för hela lönekostnaden. En orsak som nämns vid Skolverkets intervjuer är den begränsade ekonomiska situationen som många kommunala förvaltningar har och de prioriteringar som görs i kommunen.

Utan statligt ekonomiskt stimulansbidrag skulle ingen av kommunerna delta i denna satsning enbart med egna medel trots att kommunerna ser ett stort värde med brobyggare. Det statliga bidraget är helt avgörande för verksamheten.

Kontinuerlig uppföljning

För att kunna föreslå förbättringar för varje grupp och termin under pågående brobyggerutbildning har Skolverket i samverkan med Socialstyrelsen kontinuerligt följt upp satsningen. Detta har skett dels genom regelbundna avstämningar och träffar med Södertörns högskola och dels genom besök och träffar på arbetsplatserna i kommunerna.

Enskilda samtal med utbildningsdeltagare har genomförts cirka en gång per termin och vid behov ett flertal gånger, antingen under utbildningsdagar eller på arbets-

2019-02-20

11 (14)

Dnr 2016:00729

platsen. Vid dessa samtal har deltagare kunnat ta upp egna frågor eller kritiska synpunkter kring både utbildningen och arbetet. Skolverket har även tagit del av kursutvärderingar, lärosätets redovisningar samt kommunernas redogörelser.

Dessutom har Skolverket i samverkan med Socialstyrelsen anordnat en gemensam konferens en gång per termin med bland andra nya och gamla brobyggarkommuner, Södertörns högskola, tidigare och nuvarande deltagare i brobyggartutbildning samt andra myndigheter såsom Länsstyrelsen i Stockholms län, Arbetsförmedlingen och Kulturdepartementet. Vid dessa tillfällen har det funnits stora möjligheter till diskussioner och erfarenhetsutbyte om brobyggartutbildningen, vilket varit mycket uppskattat från alla inblandade. Samma aktiviteter och konferenser planeras även för 2019.

Slutsatser och bedömningar

Skolverket och Socialstyrelsen delar Statskontorets slutsatser och bedömningar i deras utvärdering *Styrningen av strategin för romsk inkludering* från 2018:

”Regeringsuppdragen till Skolverket och Socialstyrelsen om att anordna utbildningar för brobyggare anställda i kommuner och landsting eller regioner har varit snävt avgränsade. Uppdragen till de två myndigheterna har handlat om att ta fram och anordna uppdragsutbildningar.

Det har inte ingått att undersöka kommunernas intresse av att bedriva brobyggarsamarbetet eller vad de har för behov av stöd till denna verksamhet i form av en utbildning som riktar sig till brobyggare. Skolverket och Socialstyrelsen har heller inte haft i uppdrag att informera och väcka intresse för utbildningarna, trots att utbildningen har genomförts i flera omgångar. Utbildningen har varit relativt kostnadskrävande med få deltagare och den har inte nått anställda i hälso- och sjukvården, vilket var avsikten.”¹¹

Med tanke på det låga deltagarantalet, endast sex kommuner med tolv deltagare, respektive fyra kommuner med sju deltagare i båda utbildningsomgångarna, finns det enligt Skolverket och Socialstyrelsen anledning att tillsammans med Kulturdepartementet och Länsstyrelsen i Stockholms län, se över informationsspridning och ansvarsfördelning vid ansöknings- och antagningsförfarandet. Detta för att öka kunskapen om brobyggartutbildningen så att fler brobyggare kan komma i utbildning.

¹¹ Statskontoret 2018, s.66

2019-02-20

12 (14)

Dnr 2016:00729)

Med nuvarande upplägg och genomförande finns det stora fördelar med att ge deltagarna ett helhetsperspektiv utifrån både skolans och socialtjänstens uppdrag. Även om det är svårt att bedöma utfallet av utbildningen, jämfört med de tidigare brobyggartutbildningarna då det bara var fokus på ett perspektiv, är denna integrerade utbildningsmodell bättre anpassad till brobyggarnas arbete och kommunala anställning.

Resultat i form av genomströmning och betyg visar på att alla deltagare inte klarat av studierna. Någon närmare förklaring eller orsaksanalys till avbrott och avhopp har ännu inte gjorts.

Av deltagares och kommuners synpunkter har framkommit att det krävs vissa förkunskaper för att klara utbildningen. För de deltagare som saknar gymnasiekompetens i svenska och samhällskunskap finns olika förslag på förberedande studier och att brobyggarna får viss studieteknik och datorvana.

Skolverket kan sammanfattningsvis, utifrån kommunernas redogörelser, konstatera att följande framgångsfaktorer för brobyggjarverksamheten kan urskiljas:

- ✓ Förutsättningar för halvtidsstudier måste ges inom ramen för anställningen och en tydlig avgränsning av arbetsuppgifter måste finnas.
- ✓ Brobyggaren behöver kontinuerlig handledning och en mentor.
- ✓ Brobyggaren måste ha eller ges förutsättningar att kunna följa en högskoleutbildning som bedöms vara rätt krävande.
- ✓ Informationsspridning och förankring av brobyggjarverksamheten behövs, både internt och externt.
- ✓ Brobyggarna behöver även intern fortbildning av arbetsgivaren oavsett arbetsområde och få kännedom om kommunens organisation.
- ✓ Brobyggjarverksamhet måste vara långsiktig och varaktig för att möjliggöra romsk inkludering.
- ✓ Brobyggarna behöver vara tillsvidareanställda, inte som en del är nu, projektanställda med osäkra villkor.
- ✓ Brobyggarna behöver ha eller ges digital kompetens för att klara både studier och arbetsuppgifter.

2019-02-20

13 (14)

Dnr 2016:00729)

I de kommunala anställningarna har tillgång till handledare och mentor av insatta och engagerade kollegor eller chefer visat sig vara inte bara en framgångsfaktor, utan också en förutsättning för brobyggare att klara av brobyggarpuppdraget.

Skolverket kan, tillsammans med Socialstyrelsen, efter tre års uppföljning, konstatera att brobyggjarverksamheten i kommunerna behöver tid för att starta upp och hitta sina former för arbetet, oavsett område eller förvaltning. Det är stora skillnader mellan brobyggjarnas arbete och innehåll. En brobyggare kan exempelvis arbeta som lärarassistent eller studiehandledare till enskilda romska skolelever, kontaktperson för elevernas familjer och skolan, eller arbeta med övergripande strategiskt informationsarbete på en kommunal förvaltning.

Att se långsiktiga resultat och mäta effekter av brobyggjarutbildning och brobyggjarverksamhet är fortfarande komplext; arbetet har på många håll just hittat formen och kommit igång på allvar. Kontinuitet och långsiktighet från staten och på alla nivåer krävs. Skolverket har tidigare framhållit att det är angeläget att en utvärdering görs för att kunna följa upp och se vad som måste göras i kommunerna för att romsk inkludering inte bara ska redovisas som ett tillfälligt och kortsiktigt projekt. Likaså för att kunna bedöma om innehållet i utbildningen motsvarar de behov som deltagarna har för sin verksamhet.

Statskontoret framhöll redan i sin utvärderingsrapport från 2016 att utan en långsiktig strategi finns risken att brobyggjarverksamheten bara blir ett tillfälligt och kortsiktigt projekt:

”Det är fortfarande osäkert hur vissa kommuner kommer att ta hand om de erfarenheter man hittills haft av brobyggjarverksamheten. Det är också osäkert hur arbetsätt och metoder för brobyggjarverksamheten kommer att ombändertas i kommunernas ordinarie strukturer och hur erfarenheterna från de kommuner som utvecklat en brobyggande verksamhet kommer att spridas till andra kommuner.”¹²

De yttre förutsättningarna i kommunerna har inte ändrats nämnvärt på ett par år och kommunerna behöver därför enligt Skolverkets bedömning fortsatt ekonomiskt stöd i form av statligt stimulansbidrag för att delta i denna brobyggjarutbildning och för att kunna anställa brobyggare. Om regeringen beslutar om en fortsatt satsning med statliga medel är det viktigt med tydlig information till kommunerna

¹² Statskontoret 2016, s.8.

2019-02-20

14 (14)

Dnr 2016:00729)

om vad som bör gälla för deltagande. Dessutom tydliga krav på kommunernas planering och långsiktiga åtagande när det gäller brobyggare som deltar i utbildningen.

Som framkommit ovan måste informationsinsatserna och stödet till kommunerna också förbättras och genomföras med en tydligare ansvarsfördelning mellan berörda myndigheter så att förutsättningar för en långsiktig och hållbar organisation möjliggörs och förankras på alla nivåer. Detta är en förutsättning för att fler kommuner ska nås och kunna delta i denna satsning.

Kopia:

Kulturdepartementet

Utbildningsdepartementet

Socialdepartementet